

Cărți, caiete, reviste de teatru

„Liviu Ciulei – regizor pe patru continente“ de Ileana Berlogea

Monografiile închinat regizorilor români contemporani lipsesc cu desăvârșire din bibliotecile noastre și au lipsit decenii la rând, măcar în planul de intenții al editurilor.

Mulți ani, pentru că era nepermis să închini unei personalități cărți ce ar fi adus în prim-plan pe altcineva decât cuplul agramat. Când am scăpat de ei, a început goana nebună după profitul de pe urma cărților și o lungă perioadă ne-am văzut invadați de maculatură. Număram deja câțiva ani buni de când ne-am revenit și editurile serioase (cele vechi) își mențin ținuta, iar altele noi își dirijează cu exigență planurile de apariții. Cu toate acestea, tot n-am avut necesarele monografii. Ele sunt un risc financiar, apoi, materialul se adună greu, mai ales când vrei să prinzi în pagini întreaga creație a unui regizor mânător de efemer. Totuși, Ileana Berlogea și Fundația Culturală „Rampa și Ecranul” și-au asumat fiecare efortul ce-i revenea și, de curând, a apărut monografia închinată lui Liviu Ciulei. Autoarea aparține, după cum mărturisește, „acelor fericiți care au avut prilejul să vadă tot ceea ce a dat teatrului și filmului românesc și acelor nefericiți care nu au reușit să vadă nimic din ceea ce el, marele și inegalabilul Liviu Ciulei a dat lumii”. Cum Liviu Ciulei a fost totdeauna zgârcit cu interviurile, ne-au rămas doar câteva (cele mai multe datorate Andrianei Fianu), în schimb cronicarii noștri și cei din larga lume sunt citați spre reconstituirea întregului traseu de creație pe „patru continente”. O serie de microportrete ne apropie personalitatea creatorului,

îndeosebi cele datorate artiștilor cu care a lucrat, din care, într-o fulgerare, putem intui ceva din cele nespuse și nescrise, dar aparținând ființei creatorului, realismului său „de tip magic”, modului său de a te învălui și lua cu el, sau de a-ți revela universuri nebănuite.

Cartea Ilenei Berlogea vine să umple un gol de informație, dar este, totodată, o adevărată mărturisire de admirație fără limite pentru cel care a marcat puternic, cu patru decenii în urmă, destinul teatrului românesc. (F1.)

Cărți, caiete, reviste de teatru

La aniversară

După ce în timpul Festivalului Dramaturgiei Românești am putut vedea caietul de „promovare” a Naționalului din Timișoara, editat în limba engleză și în superbe condiții grafice, de curând a apărut primul caiet dintr-o serie închinată personalităților ce au creat roluri și spectacole pe și pentru scena timișoreană. Mariana Voicu, adică omul care păstrează în arhivele sale riguros orânduite memoria teatrului unde a oficiat ca secretară literară câteva decenii, vrea prin „caiete omagiale” să amintească și reamintească „seriile sacerdoțiului laic al scenei”. Până ne va dăruii o monografie a Teatrului Național din Timișoara, smulge acum un mănunchi de imagini teatrale din lungul lor șir și oferă iubitorilor de teatru repere din creația unui actor care a slujit scena timp de o jumătate de secol: Vladimir Jurăscu. A fost Pietro Gralla din *Act Venețian* de Camil Petrescu, Luca Arbore din *Apus de soare* de Barbu Ștefănescu Delavrancea, Tartuffe al lui Moliere, Despot-Vodă din drama lui

Alecsandri și a mai fost Regele Lear din tragedia lui Shakespeare și mulți, mulți alții numiți Verșinin, Bască, Sile, Ekdal, Cato, Pavlov, Farfuridi, Claudius – ființe ale scenei care au luat din ființa lui de om. Nu trebuie să ostenim în omagierea acestor generoși. (F1.)

Cărți, caiete, reviste de teatru

Odette Kaufman-Blumenfeld „Studiu despre dramaturgia feministă”

Într-o societate dominată de profile masculine puternice, cum este cea românească, cartea Odettei Kaufman-Blumenfeld încearcă și reușește să aducă la rampă existența (deloc de neglijată) a mișcării feministe în teatru. Studiul său pornește, printr-o amplă introducere ce cuprinde definirea feminismului, amplasarea lui în epocă, impactul asupra societății, concentrându-se, apoi, asupra dramaturgiei. Publicat în limba engleză la Editura Polirom-lași, volumul este prefațat de J.M. Welsh care apreciază puterea de penetrare a unui om studios ce provine dintr-o țară a fostului bloc de est, unde feminismul a început să apară timid în societate, nu atât din convingere, cât pentru a încerca să țină pasul cu ceea ce „fierbe” în vest, care a învățat lexiconul teoriei feministe, care a citit criticile necesare. „Cu siguranță, această lucrare va constitui un pionerat în țara sa”, spune J.M. Welsh. Încercarea Odettei Kaufman-Blumenfeld de a aduce „spre centru” lucrări marginale și, totodată, marginalizate, prin natura subiectului sau a conținutului polemic și politic ce se vor a reprezenta dramaturgia femi-